

Санхүүгийн зохицуулах хорооны ..... оны .... дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай үйл ажиллагааны багц дүрэм”-ийн нэгдүгээр хавсралт

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид “Хороо” гэх)-оос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1-24.1.11, 24.1.14-д заасан үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээд (цаашид “зохицуулалттай этгээд” гэх), түүний үйл ажиллагаанд тавих шаардлагыг тогтоохтой холбогдох харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

Хоёр.Зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагаанд тавих шаардлага

2.1.Зохицуулалттай этгээд дараах нийтлэг шаардлагыг хангана:

2.1.1.энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад заасан хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээг хангах;

2.1.2.гүйцэтгэх удирдлага, мэргэжилтэн нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлд заасны дагуу ажил, үйлчилгээний төрөлд нийцсэн эрх авсан байх бөгөөд хуульд өөрөөр заагаагүй бол хавсран ажил эрхэлдэггүй байх;

2.1.3.үйл ажиллагаанд үүсэж болзошгүй эрсдэл, ашиг сонирхлын зөрчлийг илрүүлэх, үнэлэх, удирдах дотоод хяналтын журамтай, түүнийг хэрэгжүүлэх хараат бус дотоод хяналтын ажилтантай байх;

2.1.4.эрх бүхий албан тушаалтан, хувьцаа эзэмшигч (хувьцаат компанийн хувьд нийт хувьцааны таваас дээш хувийг эзэмшигч), дотоод хяналтын ажилтан болон мэргэжилтэн нь Хорооноос баталсан “Тохиромжтой этгээдийг тодорхойлох журам”-д заасан шаардлагыг хангасан байх;

2.1.5.зуун хувийн гадаадын хөрөнгө оруулалттай зохицуулалттай этгээдийн мэргэжилтнүүдийн 70-аас доошгүй хувь нь Монгол Улсын иргэдээс бүрдсэн байх;

2.1.6.гүйцэтгэх удирдлага, мэргэжилтэн нь хариуцлагын даатгалд даатгуулсан байх.

2.2.Үнэт цаасны арилжаа, өмчлөх эрхийн бүртгэлийн, клирингийн, төлбөр тооцооны, төвлөрсөн хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.2.1.үйл ажиллагаа эрхлэхэд шаардлагатай программ хангамж, техник, тоног төхөөрөмжтэй байх;

2.2.2.үйл ажиллагааг эрхлэхэд шаардлагатай бүтэц, зохион байгуулалттай байх;

2.2.3.үндсэн үйл ажиллагааг эрхлэх чиглэлийн болон мэдээлэл, технологийн бие даасан нэгжтэй, эсхүл хариуцсан ажилтантай байх;

2.2.4.үйл ажиллагаанд ашиглах программ хангамж мэдээллийн нууцлал, мэдээлэл технологийн аюулгүй байдлыг хангасан байх;

2.2.5.бусад дэд бүтцийн байгууллагын цахим сүлжээнд холбогдсон байх;

2.2.6.үнэт цаасны өмчлөх эрхийн болон хадгаламжийн байгууллагын хувьд дотоод мэдээлэл эзэмшигчдийн, харилцагчдаас ирсэн санал гомдлыг шийдвэрлэх нэгжтэй, эсхүл хариуцсан ажилтантай байх.

2.3.Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.3.1.үнэт цаасны арилжаа эрхлэх, клирингийн байгууллагын гишүүнчлэлийн журамд заасан нөхцөл, программ хангамжийн шаардлагыг тус тус хангасан байх;

2.3.2.брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэх хоёроос доошгүй мэргэжилтэнтэй байх;

2.3.3.харилцагчдыг хүлээн авч үйлчлэх ажлын байрны хэсгийг брокероос бусад ажилтны албан өрөөнөөс тусгаарлаж, үйлчилгээний танхимын зориулалтаар тохижуулсан байх;

2.3.4.Хорооноос баталсан “Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”, нягтлан бодох бүртгэлийн зааварт заасан шаардлагад нийцсэн, шаардлагатай мэдээллийг цаг тухайд нь гаргах бүрэн боломжтой, мөн харилцагчтай байгуулсан гэрээ, харилцагчийн бүртгэл, тэдний хөрөнгийн хөдөлгөөнтэй холбогдох гүйлгээний мэдээллийг хадгалах, мэдээлэл өгөх бэк оффис (back office)-ын программ хангамжтай байх.

2.4.Гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах үйл ажиллагаа эрхлэгч дараах шаардлагыг хангана:

2.4.1.400.0 сая төгрөгөөс доошгүй хэмжээний хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байх;

2.4.2.үнэт цаасны төлбөр тооцоо, бүртгэлийн бэк оффис (back office)-ын программтай байх ба тус программ нь гадаад улсын үнэт цаасны арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, клиринг, хадгаламжийн байгууллагын болон кастодиан банкны системд нийцсэн, тухайн улсын хадгаламжийн болон кастодиан, брокерийн компанийн дүрэм, журамд нийцүүлэн харилцагчийн хөрөнгийн бүртгэлийг хөтөлдөг байх;

2.4.3.энэ журмын 2.4.2-г заасан программ нь харилцагч өөрийн данс дахь хөрөнгийн талаарх мэдээллийг цахим болон бусад хэлбэрээр авах боломжоор хангасан байх;

2.4.4.харилцагчийн данс хариуцсан мэргэжилтэнтэй байх ба уг мэргэжилтэн нь үнэт цаасны төлбөр тооцоо, бүртгэлийн чиглэлээр үнэт цаасны зах зээлд мэргэжлийн ажил, үйлчилгээ явуулах эрхтэй байх;

2.4.5.төлөөлөн удирдах зөвлөл (цаашид “ГУЗ” гэх)-өөс баталсан гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах брокерийн үйл ажиллагааны журамтай байх;

2.4.6.гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах үйл ажиллагааг эрхлэхэд баримтлах бодлого, бизнесийн төлөвлөгөө, эрсдэлийн удирдлага, санхүүгийн тооцоололтой байх.

2.5.Үнэт цаасны дилерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.5.1.үнэт цаасны арилжаа эрхлэх, клирингийн байгууллагын гишүүнчлэлийн журамд заасан нөхцөл, шаардлагыг хангасан байх;

2.5.2.үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагааг нэг жилийн хугацаанд эрхэлсэн байх;

2.5.3.дилерийн үйл ажиллагаа эрхлэх мэргэжилтэнтэй байх.

2.6.Андеррайтерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.6.1.үнэт цаасны үнэлгээ, үнийн тооцооллыг хийх, төсөл, судалгаа, хөрөнгө оруулагч, үнэт

цаас гаргагчтай харилцах чиглэлээр дагнан ажиллах гурваас доошгүй мэргэжилтэнтэй байх;

2.6.2.үнэт цааснаас үүсэж болох эрсдэлийг тооцох, хэмжих, үнэлэх, удирдах дүрэм, журамтай, энэ чиглэлээр ажиллах мэргэжилтэнтэй байх;

2.6.3.үнэт цаас гаргагч этгээдтэй байгуулах үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний стандарт нөхцөл нь дараах зүйлийг тусгасан байх:

2.6.3.1.гэрээ хүчин төгөлдөр байх хугацаа;

2.6.3.2.талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага;

2.6.3.3.нийгэд санал болгож буй үнэт цаасны захиалгын хугацаа;

2.6.3.4.үнэт цаасны захиалгыг авах, хуваарилах арга аргачлал;

2.6.3.5.үнэт цаасны үнийг тогтворжуулах хугацаа, арга хэлбэр;

2.6.3.6.үйлчилгээний хураамжийн хэмжээ.

2.6.4.үнэт цаасны зах зээлд брокерийн, эсхүл дилерийн үйл ажиллагааг хоёр жилийн хугацаанд эрхэлж, арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, клиринг, хадгаламжийн байгууллагын гишүүнчлэлийн үүргийг хангалттай биелүүлсэн байх.

2.7.Үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.7.1.хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхлэх мэргэжилтэнтэй байх;

2.7.2.хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээний гэрээ, хэлцлийг боловсруулж, хянах хуулийн мэргэжилтэнтэй, эсхүл үнэт цаасны зах зээлд оролцогчид хууль зүйн зөвлөгөө үзүүлэх хуулийн этгээдээс энэ чиглэлээр тогтмол үйлчилгээ авахаар гэрээ байгуулсан байх;

2.7.3.үнэт цааснаас үүсэж болох эрсдэлийг тооцох, хэмжих, үнэлэх, удирдах дүрэм, журамтай, энэ чиглэлээр ажиллах мэргэжилтэнтэй байх;

2.8.Үнэт цаасны итгэмжлэн удирдах үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.8.1.ТУЗ-ийн гишүүдийн олонх нь хараат бус гишүүн байх;

2.8.2.үнэт цааснаас үүсэж болох эрсдэлийг тооцох, хэмжих, үнэлэх, удирдах дүрэм, журамтай, энэ чиглэлээр ажиллах мэргэжилтэнтэй байх;

2.8.3.эрх бүхий албан тушаалтан нь үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээд болон банк, даатгал, бусад санхүүгийн компанийн гүйцэтгэх удирдлага, бусад эрх бүхий албан тушаал хавсран эрхэлдэггүй байх;

2.8.4.гүйцэтгэх удирдлага, мэргэжилтэн нь гадаадын, эсхүл өөрийн орны санхүүгийн зах зээлд гурваас доошгүй жил хөрөнгө оруулалтын шийдвэр гаргах түвшний албан тушаал эрхэлж байсан туршлагатай байх.

2.9.Санхүүжих чадавхын зэрэглэл тогтоох үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.9.1.хувьцаа эзэмшигч нь дараах этгээд байна:

2.9.1.1.Компанийн тухай хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж буй санхүүгийн байгууллага болон олон улсын санхүүгийн байгууллага;

2.9.1.2.Монголбанкны тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулж буй банк;

2.9.1.3.сүүлийн таван жилд жилийн аудитлагдсан тайлангаар үйл ажиллагааны борлуулалтын орлого нь нэг тэрбум төгрөгөөс доошгүй, Монгол улсад бүртгэлтэй компани;

2.9.1.4.зэрэглэл тогтоох үйл ажиллагааг гурваас доошгүй жил эрхэлж буй гадаад улсын зэрэглэл тогтоох байгууллага;

2.9.1.5.Компанийн нийт гаргасан хувьцааны 20 ба түүнээс дээш хувийг дангаараа, эсхүл нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хамтран эзэмшдэггүй иргэн.

2.9.2.тав буюу түүнээс дээш гишүүнтэй ТУЗ-тэй байх ба тэдгээрийн олонх нь хараат бус гишүүн байх;

2.9.3.ТУЗ-өөс дараах дүрэм, журам, аргачлал, тэмдэглэгээ, тайлангийн загварыг баталсан байна:

2.9.3.1.зэрэглэл тогтоох аргачлал, тэмдэглэгээ, зэрэглэл тогтоох үйл ажиллагааны тайлангийн загвар;

2.9.3.2.Үнэт цаасны хороодын олон улсын байгууллага (IOSCO– International Organization of Securities Commissions)-аас гаргасан зөвлөмж (Code of Conduct Fundamentals for Credit Rating Agency)-д нийцүүлэн боловсруулсан “Зэрэглэл тогтоох үйл ажиллагааны журам болон ёс зүйн дүрэм”;

2.9.3.3.үйлчлүүлэгчийн дотоод мэдээлэл, баримт материалыг ашиглах, хадгалах, хамгаалах журам;

2.9.3.4.тогтоосон зэрэглэлийн талаарх мэдээллийг олон нийтэд хүргэх журам;

2.9.3.5.шинжээчтэй байгуулах гэрээний үндсэн загвар;

2.9.3.6.арга, аргачлал, үзүүлэлт, тэмдэглэгээ, тодорхойлолтын тухай танилцуулга.

2.9.4.олон нийтэд мэдээлэл хүргэх цахим хуудастай байх;

2.9.5.таваас доошгүй гишүүдээс бүрдсэн Зэрэглэлийн хороотой байх бөгөөд гишүүд нь энэ журамд заасан мэргэжилтэнд тавигдах шаардлагыг хангасан байх;

2.9.6.зэрэглэл тогтоох чиглэлээр ажилласан ажлын туршлагатай хоёроос доошгүй шинжээч мэргэжилтэнтэй байх, эсхүл эдийн засаг, санхүүгийн шинжилгээ, эрсдэлийн удирдлагын чиглэлээр таваас доошгүй жил ажилласан дөрвөөс доошгүй шинжээч мэргэжилтэнтэй байх.

2.10.Кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэгч энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангана:

2.10.1.үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллага кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэгч бол Компанийн тухай хуульд заасан шаардлага хангасан ТУЗ-тэй байх;

2.10.2.мэргэжилтнүүд нь банк, санхүү, хөрөнгийн зах зээл дээр ажиллаж байсан туршлагатай, үнэт цаасны зах зээл дээр ажиллах эрх авсан, гурваас дээш жил ажилласан зургаа болон түүнээс дээш мэргэжилтэнтэй байх;

2.10.3.Монголбанк, үнэт цаасны арилжаа эрхлэх байгууллага, үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллага, бусад мэргэжлийн оролцогч болон харилцагчтай мэдээлэл солилцох, төлбөр тооцоо гүйцэтгэх тоног төхөөрөмж, техник, программ хангамжийг бүрдүүлсэн байх;

2.10.4.кастодианы үйл ажиллагаа явуулах сүлжээ, программ хангамжид гэмтэл, саатал гарсан, давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд тэдгээрт байгаа

харилцагчдын мэдээллийн бааз, бусад өгөгдлийг давхар хадгалах, сэргээх системтэй байх;

2.10.5.нийтэд холбогдох мэдээлэл хүргэх өөрийн тогтмол ажилладаг цахим хуудастай байх;

2.10.6.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэгч нь банк бол энэ хэсэгт заасан шаардлагаас гадна дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.10.6.1.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх тусгаар, бие даасан нэгжтэй байх;

2.10.6.2.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх нэгж нь харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэх нөхцөлийг хангасан дэд бүтэцтэй байх;

2.10.6.3.кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх нэгжийн бүртгэл, тайлан, тооцоо болон албан бичиг хэрэг хөтлөлт нь банкны үндсэн болон бусад үйл ажиллагааны бүртгэл, тайлан, тооцоо, албан бичиг хэргээс тусдаа хөтлөгдөх нөхцөл боломжоор хангасан, эдгээр мэдээлэлд зөвхөн кастодианы үйл ажиллагаа эрхлэх нэгжид ажиллаж буй ажилтнууд нэвтрэх боломжтой байх;

2.10.6.4.банкны үйл ажиллагааг гурван жилээс доошгүй хугацаанд эрхэлсэн байх;

2.10.6.5.гурваас доошгүй гишүүнээс бүрдсэн төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй байх бөгөөд тэдгээрийн нэгээс доошгүй нь хараат бус гишүүн байх.

2.11.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.5-д заасны дагуу зохицуулалттай этгээдийн хувьцаа эзэмшигч нь хувьцаагаа худалдах, арилжих, барьцаалах болон бусад хэлбэрээр шилжүүлэх тохиолдолд дараах шаардлагыг хангана:

2.11.1.хувьцааг худалдан авч буй мөнгөн хөрөнгийн гарал үүсэл нь зээлийн эх үүсвэрээс бүрдээгүй, хууль ёсны байх;

2.11.2.шинэ хувьцаа эзэмшигч нь энэ журмын 2.1.4-т заасан шаардлагыг хангасан байх;

2.11.3.хувьцаагаа худалдах, арилжих, барьцаалах болон бусад хэлбэрээр шилжүүлэхтэй холбоотой гэрээ байгуулсан байх;

2.11.4.хувьцааг тэргүүн ээлжид худалдан авахтай холбоотой Компанийн тухай хуульд заасан ажиллагааг хэрэгжүүлсэн байх.

2.12.Салбар, төлөөлөгчийн газар нь дараах шаардлагыг хангана:

2.12.1.байнгын үйл ажиллагаа явуулах хаяг, байршил нь тодорхой ажлын байртай, тогтмол ажиллах мэргэжилтэнтэй байх;

2.12.2.үйл ажиллагааг хэвийн явуулахад шаардлагатай хүний нөөц, тоног төхөөрөмж, программ хангамжтай байх;

2.12.3.ГУЗ-өөс баталсан салбар, төлөөлөгчийн газрын үйл ажиллагааны журамтай байх.

Гурав.Зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагаа

3.1.Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь үнэт цаас худалдах, худалдан авах талаар шийдвэр гаргахад шаардлагатай дараах мэдээллээр харилцагчийг хангана. Үүнд:

3.1.1.үнэт цаасны арилжаа эрхлэх байгууллагаас гаргасан үнэт цаасны сүүлийн зургаан сарын арилжааны идэвх, үнэ ханш, арилжаатай холбоотой мэдээ;

3.1.2.үнэт цаас гаргагчийн хаяг, ерөнхий болон санхүүгийн байдлын талаарх мэдээлэл (Үүнд тухайн үнэт цаас гаргагчаас нийтэд мэдээлэхээр заасан санхүүгийн мэдээллүүд хамаарна);

3.1.3.нийтэд мэдээлэхийг хуулиар хориглоогүй бусад мэдээлэл.

3.2.Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь харилцагчийг зөвхөн мэдээллээр хангах

үүрэг хүлээх бөгөөд үнэт цаас худалдан авах, худалдахтай холбоотой аливаа зөвлөгөө өгсөн тохиолдолд түүнийг зөвшөөрөлгүйгээр хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн гэж үзэж холбогдох хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэх ба энэ нь брокерийн компанийг тухайн хөрөнгө оруулагчид учруулсан хохирлыг барагдуулах үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

3.3.Гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах этгээд нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 36.8-д заасны дагуу харилцагчийн хөрөнгийг өөрийн хөрөнгөөс тусгаарлан харилцагч тус бүрээр тусгайлан, нэр төрлөөр нь балансын гадуур дэлгэрэнгүй бүртгэнэ. (Харилцагчийн гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлээс үнэт цаас худалдан авах мөнгөн хөрөнгө, худалдан авсан үнэт цаас, түүнтэй холбоотой орлогыг тайлангийн тодруулгын “балансын гадуурх бүртгэлийн тодруулга” хэсэгт тусгана.)

3.4.Гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах этгээд нь харилцагчийн мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, арилжаа, төлбөр тооцоо, клиринг, хадгаламжийн ерөнхий мэдээллийг улирал бүрийн дараа сарын 10-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ.

3.5.Зохицуулалттай этгээдийн гүйцэтгэх удирдлагыг өөрчлөн томилох, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ өөрчлөгдөх болон салбар, төлөөлөгчийн газар байгуулагдах, оноосон нэр өөрчлөхөд Хороонд урьдчилан мэдэгдэж, холбогдох өөрчлөлт оруулсны дараа бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад холбогдох өөрчлөлтийг хийлгэж, улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, дүрмийн шинэчилсэн хуулбарыг ажлын 5 өдөрт багтаан Хороонд хүргүүлж, тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээнд өөрчлөлтийг оруулна.

3.6.Зохицуулалттай этгээд нь салбар, төлөөлөгчийн газрын үйл ажиллагааг хязгаарлах, байршлыг нь өөрчлөх тухай бүрд зохицуулалттай этгээдийн эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийг гаргуулж, уг шийдвэрийг гаргасан өдрөөс хойш ажлын гурван өдрийн дотор Хороонд мэдэгдэнэ.

3.7.Зохицуулалттай этгээдийн салбар, төлөөлөгчийн газар нь тухайн байршилд тогтмол, байнгын үйл ажиллагаа явуулж, салбарын үйл ажиллагааны тайланг улирал тутам Хороонд ирүүлнэ.

3.8.Хороо зохицуулалттай этгээдийн хаяг байршлын өөрчлөлт, холбогдох ажлын байр нь хууль болон энэ журмын шаардлага хангаж байгаа эсэхийг нягталж, ажлын таван өдөрт багтаан хариуг албан бичгээр мэдэгдэнэ.

3.9.Зохицуулалттай этгээд нь оноосон нэрээ өөрчлөх тохиолдолд Иргэний хуулийн 27.3-т заасан шаардлагаас гадна харилцагч, олон нийтийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхгүй байх зарчмыг баримтална.

3.10.Зохицуулалттай этгээд нь үнэт цаасны болон мөнгөн хөрөнгийн номиналь дансаар дамжуулан харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэхэд үнэт цаасны клирингийн үйл ажиллагаа эрхлэгч этгээдийн ерөнхий, эсхүл шууд гишүүнээр элссэн байхаас гадна Хороонд урьдчилан албан бичгээр мэдэгдэж, энэ журамд заасан шаардлагыг хангаж буй эсэхээ тогтоолгосон байна.

3.11.Зохицуулалттай этгээд нь мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын номиналь данс эзэмшиж харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.11.1.нэг тэрбум төгрөгөөс доошгүй хэмжээний өөрийн хөрөнгөтэй, Хорооноос баталсан “Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварыг тооцох, түүнд хяналт тавих журам”-ын шаардлагыг сүүлийн дөрвөн улирал дараалан хангасан байх;

3.11.2.мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын гүйлгээг гүйцэтгэх, харилцагч бүрийн дансны бүртгэлийг хөтлөх, мэдээлэл авах, хэвлэх, дансаа удирдах боломжоор хангагдсан төлбөр тооцоо, клиринг, төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллага болон арилжааны банктэй холбогдож, мэдээлэл солилцох, цахим хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлэх, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан программ хангамжтай байх (Үнэт цаасны клирингийн үйл ажиллагаа эрхлэгч болон программ хангамж нийлүүлэгчээс тодорхойлолт гаргуулсан байх);

3.11.3.үнэт цаасны зах зээлд мэргэжлийн ажил үйлчилгээ явуулах эрх авсан номиналь данс хариуцсан мэргэжилтэнтэй байх бөгөөд тухайн мэргэжилтэн нь бусад албан тушаал хавсран эрхэлдэггүй байх;

3.11.4.харилцагчийн мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлага, үлдэгдлийн мэдээллийг цахимаар сар бүрийн 10-ны өдрийн дотор клирингийн үйл ажиллагаа эрхлэгч этгээд болон Хороонд ирүүлэх бөгөөд нууцлалтай холбоотой асуудлыг хоорондын гэрээнд тусгасан байх;

3.11.5.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 36.8-д заасны дагуу харилцагчийн мөнгөн хөрөнгийг өөрийн хөрөнгөөс тусгаарлан харилцагч тус бүрээр тайлан тэнцлийн гадуур дэлгэрэнгүй хөтөлж, Хорооноос баталсан “Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварыг тооцох, түүнд хяналт тавих журам”-д заасан өөрийн хөрөнгө болон эргэлтийн хөрөнгийн зохистой харьцаанд хамруулан тооцохгүй байх;

3.11.6.дотоод хяналтын ажилтан нь энэ журмын 3.22-т заасан мэдээллийг нэгтгэн боловсруулж, холбогдох байгууллагуудад хүргэх, номиналь данс хариуцсан ажилтны үйл ажиллагаа болон харилцагчаа таньж мэдсэн байдал, харилцагчийн дансны шилжүүлэг, гүйлгээнд тогтмол хяналт тавьж ажиллах, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийг дагаж мөрдөх;

3.11.7.мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын номиналь дансны үйл ажиллагааг зохицуулсан нарийвчилсан журмыг хувьцаа эзэмшигч, эсхүл ТУЗ-ийн хурлаар батлуулж, журмын хавсралтаар харилцагчаа таньж мэдэх маягтын загварыг баталсан байх;

3.11.8.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 36.8-36.10 дахь хэсгийг үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж, номиналь данс дахь харилцагчийн зарлагын гүйлгээг арилжааны төлбөр тооцоотой холбоотой гүйлгээ хийхээс бусад тохиолдолд зөвхөн харилцагчийн нэр дээрх арилжааны банкны дансанд шилжүүлэх;

3.11.9.мөнгөн хөрөнгийн номиналь данс нь арилжааны банкинд тусгайлан нээсэн, ҮЦК-ийн нэр дээрх харилцагчдын мөнгөн хөрөнгийн нэгдсэн данс байх бөгөөд тус данс дахь харилцагчдын мөнгөн хөрөнгөөр ҮЦК нь ямарваа нэг үүргийн гүйцэтгэл хангуулах, харилцагчийн зөвшөөрөлгүйгээр мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлэхгүй байх;

3.11.10.жилийн санхүүгийн тайланд Хороонд бүртгэлтэй аудитын компаниар аудит хийлгэх хүрээнд номиналь дансны мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын үйл ажиллагаанд баталгаажуулалт хийлгэж, гаргасан дүгнэлтийг клирингийн үйл ажиллагаа эрхлэгч этгээд болон Хороонд дараа оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлэх;

3.11.11.үйл ажиллагааг тасралтгүй үргэлжлүүлэх төлөвлөгөө (BCP, DRP), үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлага болон мэдээллийн аюулгүй байдлын тогтолцоотой байх, шаардлагатай тохиолдолд үйл ажиллагааны аудит хийлгэсэн байх.

3.12.Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээд нь үнэт цаасны номиналь дансаар дамжуулан харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.12.1.нэг тэрбум 500 сая төгрөгөөс доошгүй хэмжээний өөрийн хөрөнгөтэй байх, Хорооноос баталсан “Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварыг тооцох, түүнд хяналт тавих журам”-ын шаардлагыг сүүлийн дөрвөн улирал дараалан хангасан байх;

3.12.2.мөнгөн хөрөнгийн номиналь дансны үйлчилгээг нэгээс дээш жилийн хугацаанд тасралтгүй эрхэлж, энэ журмын 3.11.10-д заасан аудитын дүгнэлт гаргуулсан байх;

3.12.3.үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллагын гишүүнчлэлийн шаардлагыг хангаж, гишүүнээр элссэн байх;

3.12.4.номиналь данс хөтлөх тусгаар, бие даасан нэгжтэй байх ба тухайн нэгж нь брокер, дилер, андеррайтерийн үйл ажиллагаанаас тусдаа зохион байгуулалтын бүтэцтэй байх бөгөөд зөвхөн харилцагчийн зөвшөөрлөөр түүний үнэт цаасны орлого, зарлагын гүйлгээг гүйцэтгэж, өмчлөх эрхийг бүртгэх үүрэгтэй;

3.12.5.энэ журмын 3.12.4-т заасан нэгж нь үнэт цаасны зах зээлд мэргэжлийн ажил үйлчилгээ явуулах эрх авсан, мэргэжлийн хариуцлагын даатгалд хамрагдсан хоёроос доошгүй мэргэжилтэнтэй байх бөгөөд тухайн мэргэжилтнүүд нь бусад албан тушаал хавсран эрхэлдэггүй байх;

3.12.6.харилцагчийн үнэт цаасны шилжүүлэг, үлдэгдлийн мэдээллийг сар бүрийн 10-ны өдрийн дотор үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэгч этгээд болон Хороонд ирүүлж байх;

3.12.7.Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 36.8-д заасны дагуу харилцагчийн үнэт цаасыг өөрийн үнэт цааснаас тусгаарлан харилцагч тус бүрээр тусгаарлаж, орлого, зарлагын гүйлгээ бүрийг тайлан тэнцлийн гадуур дэлгэрэнгүй бүртгэж байх;

3.12.8.үнэт цаасны номиналь дансны үйл ажиллагааг зохицуулсан нарийвчилсан журмыг хувьцаа эзэмшигч, эсхүл ТУЗ-ийн хурлаар батлуулж, тухайн журамд харилцагчийг таньж мэдэх, тайлан хуулга хүргэх, үнэт цаастай холбоотой мэдээлэл хүргэх тухай зохицуулалт тусгасан байх ба журмын хавсралтаар харилцагчийг таньж мэдэх маягтын загварыг баталсан байх;

3.12.9.үнэт цаасны номиналь данс хөтөлж, харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэхэд баримтлах бодлого, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоотой байх;

3.12.10.үнэт цаасны төлбөр тооцоо, клиринг, төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллага болон арилжааны банктэй мэдээлэл солилцох, төлбөр тооцоог гүйцэтгэх техник төхөөрөмж, программ хангамжийг бүрдүүлсэн талаарх тодорхойлолтыг үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллагаас гаргуулсан байх;

3.12.11.үнэт цаасны номиналь дансны үйл ажиллагаанд ашиглах программ нь кастодианы удирдлагын программтай ижил, эсхүл төсөөтэй шинжтэй, программ нь багц, эсхүл байгууллагын оюуны өмчийн эрхтэй (proprietary) байж болох бөгөөд үнэт цаасны номиналь дансны үйл ажиллагаа явуулахад шаардлагатай функцтэй байх; (тухайлбал, үнэт цаасны болон харилцагчийн мэдээллийн сан, данс удирдах программ, харилцагчаас өгөх зааварчилгааг боловсруулах, удирдах, арилжааны төлбөр тооцоо гүйцэтгэх, компанийн үйл ажиллагааны гүйлгээ хийх боломжтой талаарх тодорхойлолтыг үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллагаас гаргуулсан байх);

3.12.12.үнэт цаасны номиналь дансны үйл ажиллагаа явуулах сүлжээ, программ хангамжид гэмтэл, саатал гарсан, эсхүл давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд тэдгээрт байгаа харилцагчдын мэдээллийн бааз, бусад өгөгдлийг давхар хадгалах, сэргээх системтэй байх;

3.12.13.бизнесийн тасралтгүй үйл ажиллагааны төлөвлөгөөтэй, Хороо шаардлагатай гэж үзвэл үйл ажиллагааны талаар хөндлөнгийн аудитын байгууллагаар дүгнэлт гаргуулсан байх.

3.13.Зохицуулалттай этгээд нь дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журамтай байх ба дотоод хяналтын үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хувьцаа эзэмшигчид, гүйцэтгэх удирдлага, дотоод хяналтын ажилтны үүрэг, хариуцлагыг зааглан тодорхойлсон байна.

3.14.Зохицуулалттай этгээдийн дотоод хяналтын тогтолцоо нь түүний нягтлан бодох бүртгэл, эрсдэлийн удирдлагыг бүрэн хамаарч чадахуйц, үйл ажиллагааны үе шат бүрд хяналт тавьж болохуйцаар зохион байгуулагдсан байна.

3.15. Зохицуулалттай этгээдийн төв болон салбарын үйл ажиллагаа нь Үнэт цаасны зах зээлийн хууль тогтоомж болон компанийн дотоод үйл ажиллагааны журмуудад нийцэж байгаа эсэхэд хяналт тавих орон тооны дотоод хяналтын ажилтантай байна.

3.16. Дотоод хяналтын ажилтан нь хяналт шалгалтыг тогтмол хэрэгжүүлэх ба эрх бүхий этгээд, удирдлагаас өгсөн үүрэг, даалгавраар тухайлсан шалгалтыг гүйцэтгэж болно. Дотоод хяналтын ажилтан нь шалгалтын тайлан, дүгнэлтийг тухай бүр хувьцаа эзэмшигчид болон гүйцэтгэх удирдлагад танилцуулна.

3.17. Дотоод хяналт шалгалтын тайланд шалгалтаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг засаж, сайжруулах талаар хугацаатай үүрэг, даалгавар, гүйцэтгэлийг хангуулах, хариуцлагын харилцааг тодорхой тусгасан байна.

3.18. Дотоод хяналтын ажилтан нь үр дүнтэй, шударга хяналтыг хэрэгжүүлж чадахуйц мэдлэг, туршлагатай байх ба компанийн хувьцаа эзэмшигч, гүйцэтгэх удирдлага нь түүнийг бие даасан, хараат бус хяналтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай нөхцөлөөр хангах үүрэгтэй.

3.19. Дотоод хяналтын ажилтан нь компанийн бүх төрлийн баримт бичиг, бүртгэлийг шалгах эрхтэй, хөндлөнгийн аудитор, хянан шалгах зөвлөлд мэдээлэл өгөх үүрэгтэй байна.

3.20. Дотоод хяналтын ажилтан нь зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагаанд эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлэх, Хорооноос тогтоосон санхүүгийн зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийн хангалт, эрсдэлийн удирдлага, хяналтыг тогтмол мөрдүүлж ажиллана.

3.21. Дотоод хяналтын ажилтан нь зохицуулалттай этгээдийн ерөнхий болон хүний нөөц, санхүү, нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээлэлд орсон өөрчлөлтийг тухай бүр удирдлагадаа танилцуулж, тухайн байгууллагаас Хороонд хүргүүлэх үүрэгтэй.

3.22. Дотоод хяналтын ажилтан нь Хорооноос өгсөн үүрэг даалгавар болон улсын байцаагчийн албан шаардлагын биелэлт, холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журмын хэрэгжилтийн хангалт, биелэлтэд давхар хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.

3.23. Дотоод хяналтын ажилтны буруутай үйл ажиллагаанаас үүдэн харилцагчид хохирол учруулсан тохиолдолд тухайн зохицуулалттай этгээд хариуцна.

3.24. Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь харилцагчтай байгуулах гэрээний төсөлд дараах зүйлсийг тусгахгүй ба стандарт гэрээний төслийг Хороонд ирүүлнэ. Үүнд:

3.24.1. брокерийн компанийн хууль бус үйл ажиллагааны улмаас харилцагчид хохирол учруулснаас үүсэх хариуцлагын хязгаарлалт, учирсан хохирлыг барагдуулах төлбөрийн дээд хэмжээг заах;

3.24.2. харилцагчийн хууль тогтоомж болон гэрээнд заасан эрхээ хэрэгжүүлэх, гэрээг цуцлах эрхийг хязгаарлах, эсхүл аль нэг талд давуу эрх олгох;

3.24.3. Иргэний хуулийн 198.1 дэх хэсгийн дагуу үгийн шууд утгаар харилцагчид ойлгогдох боломжгүй, маргаан гарсан тохиолдолд өөрт ашигтай утгаар тайлбарлах боломжтой заалт.

3.25. Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь Үнэт цаасны зах зээлийн хууль тогтоомж, зах зээлийг урвуулан ашиглах, дотоод мэдээлэл ашиглан арилжаанд оролцох шинжтэй захиалгыг биелүүлэхгүй талаар харилцагчтай байгуулах гэрээнд тусгана.

3.26. Кастодианаас бусад зохицуулалттай этгээд нь хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн гурваас доошгүй хувьтай тэнцэх хэмжээний хөрөнгөөр үйл ажиллагааны эрсдэлээс хамгаалах сан байгуулна.

3.27. Зохицуулалттай этгээдийн баримт бичгийг хадгалах, архивын нэгж болгох нийтлэг харилцааг

Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуулиар, нарийвчилсан харилцааг арилжаа эрхлэх болон үнэт цаасны төлбөр тооцоо, клиринг, хадгаламжийн байгууллагын дотоод журмаар зохицуулна.

3.28. Зохицуулалттай этгээд нь дараах баримт бичгийг өөрийн архивд таваас доошгүй жилийн хугацаагаар хадгалах үүрэгтэй. Үүнд:

3.28.1. харилцагчтай байгуулсан данс нээх гэрээ, захиалгын гэрээ, харилцагчаа таньж мэдэх маягт, итгэмжлэл;

3.28.2. харилцагчийн ерөнхий мэдээллийн бүртгэл;

3.28.3. үнэт цаас худалдах, худалдан авах захиалгатай холбоотой баримт бичиг, дуу хоолойны болон дүрст бичлэг;

3.28.4. харилцагчийн дансны мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээтэй холбоотой баримтууд;

3.28.5. андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлсэнтэй холбоотой баримтууд;

3.28.6. хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэнтэй холбоотой баримтууд;

3.28.7. санхүүгийн тайлан, түүний нэмэлт тодруулга;

3.28.8. компанийн холбогдох этгээд болон нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн бүртгэл;

3.28.9. өөрийн данс дахь үнэт цаас, мөнгөн хөрөнгө, тэдгээртэй холбоотой хэлцлийн бүртгэл;

3.28.10. дотоод хяналт шалгалтын тайлан, дүгнэлт, түүний үр дүнд хийгдсэн ажлын тайлан, холбогдох баримт бичиг;

3.28.11. харилцагчаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, зөвшөөрлийн болон хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлтэй холбоотой баримт бичиг, гэрээ хэлцэл зэрэг бусад баримт бичиг.

3.29. Энэ журмын 3.28-д заасан хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуулийн дагуу баримт бичгийг холбогдох архивд шилжүүлнэ.

3.30. Зохицуулалттай этгээдийн зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд брокерийн компани зөвхөн харилцагчийн үнэт цаасны худалдах, худалдан авах захиалгыг биелүүлж болох бөгөөд харин өөрийн компанийн болон нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн захиалгыг биелүүлэхгүй ба зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн нөхцөл шаардлагыг арилгахгүйгээр нэг сарын хугацаа өнгөрсөн нөхцөлд харилцагчийн захиалгыг биелүүлэх эрхийг түр зогсоож, харилцагчийг өөр брокерийн компаниар үйлчлүүлэх арга хэмжээг Хорооноос авч хэрэгжүүлнэ.

3.31. Зохицуулалттай этгээдийн зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тохиолдолд энэ журмын 3.28-д заасан баримт бичгийг арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, клиринг болон үнэт цаасны хадгаламжийн байгууллагын архивд шилжүүлнэ.

3.32. Зохицуулалттай этгээдийн зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тохиолдолд харилцагчдыг шилжүүлэх ажиллагааг Хорооноос холбогдох журмын дагуу хэрэгжүүлнэ.

3.33. Үнэт цаасны брокер, дилерийн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн зөвшөөрөл хүчингүй болсон тохиолдолд дараах баримт бичгийг архивын журмын дагуу нэгж болгон цэгцэлж, хавтаслан арилжаа эрхлэх байгууллагын архивд хүлээлгэн өгнө:

3.33.1. үйл ажиллагаа явуулсан хугацаанд харилцагчдаас хүлээн авсан үнэт цаас худалдах, худалдан авах захиалгын гэрээнүүд;

3.33.2. мөн хугацааны захиалгын бүртгэлүүд;

3.33.3. мөн хугацааны дилерийн даалгаврууд;

3.33.4.мөн хугацааны харилцагчдын бүртгэлүүд;

3.33.5.харилцагчийн хөрөнгийн хөдөлгөөнтэй холбоотой бусад үндсэн баримтууд;

3.33.6.зөвшөөрлийг хүчингүй болгох тухай Хорооны шийдвэрт заасан бусад баримтууд.

3.34.Зөвшөөрлийг хүчингүй болгох тухай Хорооны шийдвэрт хүлээлгэн өгөх баримт бичиг, хугацааны талаар тодорхой заана.

3.35.Энэ журмын 3.34-д заасан Хорооны шийдвэрт холбогдох баримт бичгийг зохих журмын дагуу хүлээлгэн өгөөгүйн улмаас харилцагчдад учруулсан хохирлыг зөвшөөрөл эзэмшиж байсан компанийн хувьцаа эзэмшигч, хэрэв зөвшөөрөл эзэмшигч нь хувьцаат компани бол тухайн үеийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд, гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан эрх бүхий этгээдүүд хариуцаж барагдуулна.

“Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагааны журам”-ын хавсралт

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЗАРИМ ЭТГЭЭДИЙН
ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ДООД ХЭМЖЭЭ**

№	Эрхлэх үйл ажиллагаа	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ (сая.төгрөг)
1	Хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа	30.0
2	Үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа	100.0
3	Үнэт цаасны дилерийн үйл ажиллагаа	200.0
4	Андеррайтерийн үйл ажиллагаа	1,000.0
5	Үнэт цаасны арилжаа эрхлэх үйл ажиллагаа	2,000.0
6	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн үйл ажиллагаа	2,000.0
7	Үнэт цаасны төлбөр тооцооны үйл ажиллагаа	2,000.0
8	Үнэт цаасны клирингийн үйл ажиллагаа	2,000.0
9	Үнэт цаасны өмчлөх эрхийн бүртгэлийн үйл ажиллагаа (кастодиан)	1,000.0
10	Санхүүжих чадавхын зэрэглэл тогтоох	200.0

Санхүүгийн зохицуулах хорооны ..... оны ..... дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай үйл ажиллагааны багц дүрэм”-ийн хоёрдугаар хавсралт

АНДЕРРАЙТЕР, ҮНЭТ ЦААСНЫ БРОКЕР, ДИЛЕРИЙН КОМПАНИЙН ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫГ ТООЦОХ, ТҮҮНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн үйл ажиллагааг Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид “Хороо” гэх)-ноос тусгай зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр эрхэлж байгаа зохицуулалттай этгээдийн төлбөрийн чадварыг тодорхойлох аргачлал, шалгуур үзүүлэлтийг Хорооноос тогтоож, түүний биелэлтэд хяналт тавих харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй зохицуулалттай этгээд нь үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулахад шаардлагатай хууль тогтоомжид заасан хөрөнгөтэй байна.

1.3.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварыг тооцох, түүнд хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад энэ журам болон Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Хорооны “Үнэт цаасны зах зээл дээр брокер, дилер, андеррайтерийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдэд мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн заавар” болон бусад эрх зүйн актыг баримтална.

Хоёр.Төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт

2.1.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварын байдлыг тодорхойлохдоо “Хөрөнгийн зохистой харьцаа” үзүүлэлтээр тооцно.

2.2.“Хөрөнгийн зохистой харьцаа”-г тооцохдоо андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн нийт хөрөнгийн дүнгээс өр төлбөрийг хассан дүн буюу эздийн өмчийн дүн (цаашид “өөрийн хөрөнгө” гэх)-гээс эргэлтийн бус хөрөнгийг хассан үзүүлэлтийг хараат, хамтын хяналттай, охин компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт (цаашид “урт хугацаат хөрөнгө оруулалт” гэх), тайлант хугацааны богино хугацаат өр төлбөр, урт хугацаат өр төлбөрийн нийлбэр дүн (цаашид “өр төлбөр” гэх), компанийн элэгдлийн зардал ороогүй үндсэн үйл ажиллагааны явцад үүсэж буй үр ашгийн бууралт (цаашид “үйл ажиллагааны зардал” гэх)-ын эрсдэлээр жигнэсэн нийлбэрт хувааж тооцно.

$$\text{Хөрөнгийн Зохистой харьцаа} = \frac{(\text{Өөрийн хөрөнгө} - \text{Эргэлтийн бус хөрөнгө})}{\text{Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт} * x + \text{Нийт өр төлбөр} * y + (\text{Үйл ажиллагааны зардал} - \text{элэгдлийн зардал}) * z} * 100\%$$

2.3.Эрсдэл жигнэх хувь буюу x, y, z итгэлцүүрийн хэмжээг зах зээлийн нөхцөл байдал, төрөөс баримталж буй бодлоготой уялдуулан Хорооноос тогтооно.

2.4.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн хөрөнгийн зохистой харьцааны үзүүлэлт нь 100 хувь буюу түүнээс их байна.

2.5.Хэрэв андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн хөрөнгийн зохистой харьцааны үзүүлэлт 100 хувиас доош байвал тухайн зохицуулалттай этгээдийн төлбөр гүйцэтгэх чадвар алдагдсанд тооцно.

2.6.Андеррайтерийн компанийн хувьд дээрх үзүүлэлтээс гадна эргэлтийн хөрөнгийн хувийн жин гэсэн үзүүлэлтийг нэмж тооцно.

2.7.“Эргэлтийн хөрөнгийн хувийн жин”-г тооцохдоо нийт эргэлтийн хөрөнгийг балансын цэвэр дүн буюу нийт хөрөнгийн дүнд харьцуулж, хувиар илэрхийлэн тогтооно.

$$\text{Эргэлтийн хөрөнгийн хувийн жин} = \frac{\text{Эргэлтийн хөрөнгө}}{\text{Нийт хөрөнгө}} * 100\%$$

2.8.Андеррайтерийн компанийн эргэлтийн хөрөнгийн хувийн жин нь 70 хувь буюу түүнээс дээш байна.

2.9.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компани нь хагас жил болон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан дээр үндэслэн энэхүү журмын 2.2, 2.7-д заасан нөхцөлөөр, журмын хавсралтад заасан маягтын дагуу өөрийн төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийг тооцно.

2.10.Төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийг тооцсон баримт дээр тухайн зохицуулалттай этгээдийн гүйцэтгэх захирал, түүнийг орлож буй этгээд болон нягтлан бодогч гарын үсэг зурж, компанийн тамга дарж баталгаажуулан Хороо болон өөрийн гишүүнчлэл бүхий өөрийгөө зохицуулах байгууллагад хүргүүлнэ.

2.11.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн гишүүнчлэлтэй өөрийгөө зохицуулах байгууллага нь гишүүн компанийн санхүү, төлбөрийн чадварын байдалд байнгын хяналт тавих, тэдгээрийн мэргэжлийн үйл ажиллагаанаас үүсэх эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

2.12.Тухайн андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компани нь төлбөрийн чадваргүй болсонд тооцогдож болзошгүй, эсхүл төлбөрийн чадваргүй болсон бол энэ талаар тус компанийн гишүүн өөрийгөө зохицуулах байгууллагаас Хороонд ажлын 2 өдөрт багтаан, албан бичгээр мэдэгдэх үүрэг хүлээнэ.

2.13.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компани нь холбогдох журамд заасны дагуу эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланг 7 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн санхүүгийн тайланг дараа оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлэхдээ төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийн тайланг хавсарган ирүүлнэ.

2.14.Хорооноос шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд улирлаарх төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийн тайлан болон санхүүгийн тайланг цаасан болон цахим хэлбэрээр андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компани нь Хороонд ирүүлэх үүрэгтэй.

Гурав.Хяналт

3.1.Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлтийг тооцсон ажиллагаанд тухайн компанийн гишүүнчлэлтэй өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон Хорооны Хяналт шалгалт хариуцсан нэгж хяналт тавьж, шаардлагатай гэж үзвэл газар дээрх шалгалтыг хийнэ.

3.2.Төлбөрийн чадваргүй болсонд тооцогдож болзошгүй, эсхүл төлбөрийн чадваргүй болсон талаарх анх мэдэгдэл ирүүлсэн, эсхүл хяналт шалгалтын дүнд тогтоогдсон тохиолдолд Хорооноос дараах арга хэмжээг авна. Үүнд:

3.2.1.албан бичгээр анхааруулах;

3.2.2.хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэхийг шаардах.

“Андеррайтер, үнэт цаасны брокер, дилерийн компанийн төлбөрийн чадварыг тооцох, хяналт тавих журам”-ын хавсралт

“.....” ХХК-ИЙН 20.. ОНЫ ... ХАГАС ЖИЛ/ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН
ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Үзүүлэлт	Итгэлцүүр (хувь)	Тооцсон дүн (төгрөг)
1	Нийт хөрөнгө		
2	Өөрийн хөрөнгө		
3	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт * x	(x = 100)	
5	(Урт хугацаат өр төлбөр + Богино хугацаат өр төлбөр) * y	(y = 100)	
6	(Үйл ажиллагааны зардал - элэгдлийн зардал) * z	(z = 100)	
7	Хөрөнгийн зохистой харьцаа $/(2-3)/(4+5+6) \times 100\% \geq 100\%/$		
8	Эргэлтийн хөрөнгө (андеррайтерийн компанийн хувьд)		
9	Эргэлтийн хөрөнгийн хөрөнгийн хувийн жин $/8/1 \times 100\% \geq 70\%/$		

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал: _____ огноо _____

Нягтлан бодогч: _____ огноо _____

/тамга/ гарын үсэг/

Санхүүгийн зохицуулах хорооны ..... оны ..... дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай үйл ажиллагааны багц дүрэм”-ийн гуравдугаар хавсралт

ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДИЙН ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээдийн үйл ажиллагааны эрсдэл буюу тухайн компанийн дотоод үйл ажиллагаатай холбоотойгоор албан тушаалтны санаатай болон санамсар болгоомжгүй үйлдэл болон тухайн зохицуулалттай этгээдийн дотоод хяналтын тогтолцоо муугийн улмаас харилцагч, хөрөнгө оруулагчдад учруулсан хохирлыг нөхөн барагдуулах зорилгоор эрсдэлийн санг бүрдүүлэх, түүний хөрөнгийг хадгалах, ашиглах, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Хоёр.Эрсдэлээс хамгаалах санг байгуулах

2.1.Хорооноос үнэт цаасны зах зээл дээр мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан зохицуулалттай этгээд нь өөрсдийн харилцагч, хөрөнгө оруулагчдыг учирч болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор үйл ажиллагааны эрсдэлийн санг байгуулна.

2.2.Брокер, андеррайтер, хөрөнгө оруулалтын зөвлөх компани нь үйл ажиллагааны эрсдэлээс хамгаалах санг Хорооны “Үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн журам”-д заасны дагуу компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 3-аас доошгүй хувьтай тэнцэх хэмжээний хөрөнгөөр байгуулна.

2.3.Эрсдэлээс хамгаалах сангийн 30.0 хүртэлх сая төгрөгийг мөнгөн хөрөнгөөр, үлдсэн хэсгийг Хөрөнгийн биржийн ТОП-20 индекст багтсан ХК-ийн хувьцаа, Засгийн газрын богино хугацаат өрийн бичгээр бүрдүүлж болно.

2.4.Үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангийн мөнгөн хөрөнгийг арилжааны банкинд тусгайлсан данс нээж, тогтмол байршуулах бөгөөд сангийн үлдэгдлийн талаарх мэдээллийг улирал тутам Хороонд хүргүүлнэ.

2.5.Компанийн үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон ашиг, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн өсөлт болон эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр эрсдэлийн сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх бөгөөд түүнийг нэмэгдүүлэх эх үүсвэрийн тооцоолол, үндэслэлийг гүйцэтгэх захирлын өргөн мэдүүлснээр компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, эсхүл хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэрээр баталгаажуулна.

2.6.Үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангийн хөрөнгийг зөвхөн компани, түүний албан тушаалтны буруутай үйл ажиллагаанаас харилцагч, хөрөнгө оруулагчид учруулсан хохирлыг барагдуулахад зарцуулах бөгөөд компани өөрийн бусад хөрөнгөөр барагдуулж болох ба Хорооны Улсын байцаагчийн албан шаардлагаар үүрэг болгосон тохиолдолд ажлын 5 өдрийн дотор барагдуулна.

Гурав.Эрсдэлийн сангийн бүртгэл, үйл ажиллагааны эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр авах арга хэмжээ

3.1.Эрсдэлээс хамгаалах сангийн хөрөнгийг Хорооны нягтлан бодох бүртгэлийн үлгэрчилсэн зааврын дагуу балансын активын эргэлтийн хөрөнгө хэсэгт бүртгэнэ.

3.2.Зохицуулалттай этгээд нь үйл ажиллагааны эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.Компани таван жилийн бизнес төлөвлөгөөндөө үйл ажиллагааны эрсдэлийг хэрхэн удирдах талаар тодорхой тусгаж, түүний хэрэгжилт, явцын байдалд ТУЗ (байхгүй бол хувьцаа эзэмшигч) болон дотоод хяналт хариуцсан ажилтан байнгын хяналт тавьж ажиллах;

3.2.2.Компанийн дотоод хяналтын ажилтны үүрэг, хариуцлагыг тодорхой болгож, үр ашигтай хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх, ажлын сахилга, хариуцлагыг дотоод хяналтын журмаар нарийвчлан зохицуулж, түүнийг мөрдүүлэх чиглэлээр компанийн удирдлагаас тогтмол анхаарч, жил тутам дотоод үнэлгээ хийж, дүгнэлтийг Хороонд ирүүлэх;

3.2.3.Компанийн удирдлагаас ажилтнуудынхаа үнэт цаасны зах зээлийн талаарх мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр сургалт, сурталчилгааг тогтмол зохион байгуулах.

3.3.Компанийн дотоод хяналтын ажилтан нь үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангийн хөрөнгийн бүртгэл хөтлөлт, хяналтыг зохион байгуулна.

Дөрөв. Үйл ажиллагааны эрсдэлийн санг захиран зарцуулах, сангийн хөрөнгийг нөхөн байршуулах

4.1.Үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангийн хөрөнгийг зөвхөн энэхүү журамд заасан зорилгоор захиран зарцуулж, ашиглана.

4.2.Харилцагч, хөрөнгө оруулагч нь зохицуулалттай этгээдийн буруутай үйл ажиллагааны улмаас хууль ёсны эрх ашиг нь зөрчигдсэн гэж үзвэл зохицуулалттай этгээдийн удирдах албан тушаалтанд, шаардлагатай гэж үзвэл Хороонд хандаж өргөдөл гаргана.

4.3.Өөрийн компанийн буруутай үйл ажиллагааны улмаас харилцагч, хөрөнгө оруулагчид хохирол учруулсан болох нь тогтоогдвол дотоод хяналтын ажилтан гүйцэтгэх удирдлагад танилцуулан хохирлыг барагдуулах арга хэмжээг цаг тухайд авч хэрэгжүүлнэ.

4.4.Энэ журмын 4.3-т заасан арга хэмжээ, Хорооны Улсын байцаагчийн албан шаардлагаар үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангаас харилцагч, хөрөнгө оруулагчид учруулсан хохирлыг барагдуулсан нөхцөлд сангийн хөрөнгийг нөхөн бүрдүүлж, энэ талаарх холбогдох баримтыг Хороонд ирүүлнэ.

4.5.Энэ журмын 4.4-т заасан нөхцөл байдал үүсэж, үйл ажиллагааны эрсдэлийн сангийн мөнгөн хөрөнгө энэхүү журамд заасан хэмжээнээс багассан тохиолдолд ажлын 5 өдрийн дотор тогтоосон хэмжээнд нөхөн бүрдүүлнэ.

4.6.Улсын байцаагчийн албан шаардлагаар хохирол барагдуулах үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, эсхүл сангийн хөрөнгийг энэхүү журмын 4.5-д заасан хугацаанд нөхөн байршуулаагүй тохиолдолд брокер, дилерийн компанийн үнэт цаасны арилжаанд орох эрхийг түр хугацаагаар зогсоож, зөрчлөө арилгах арга хэмжээ авахуулна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны ..... оны ..... дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай үйл ажиллагааны багц дүрэм”-ийн дөрөвдүгээр хавсралт

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДЭЭС МЭДЭЭЛЭЛ ИРҮҮЛЭХ, ТҮҮНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай, Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай, Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулиар Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид “Хороо” гэх)-ны мэдээллийн нэгдсэн санд мэдээлэл ирүүлэх үүрэг хүлээсэн этгээд (цаашид “мэдээлэл ирүүлэх үүрэг бүхий этгээд” гэх)-ээс ирүүлэх мэдээллийн төрөл, хугацаа, түүнийг хянах, ашиглах, хадгалахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Мэдээлэл ирүүлэх үүрэг бүхий этгээд нь энэхүү журамд заасан мэдээллийг хавсралтад заасан маягтын дагуу үнэн зөв бэлтгэж, долоо хоног бүр, сар бүр ирүүлэх мэдээллийг цахим хэлбэрээр, тухай бүр болон улирал бүр ирүүлэх мэдээллийг хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр Хороонд ирүүлнэ.

1.3.Энэ журамд заасан тухай бүр ирүүлэх мэдээллийг ажлын 10 өдөрт, 7 хоногийн мэдээллийг дараа долоо хоногийн Лхагва гаригт, сарын мэдээллийг дараа сарын 10-ны өдөрт, улирлын мэдээллийг дараа улирлын эхний сарын 10-ны өдөрт тус тус багтаан Хороонд ирүүлнэ.

1.4.Цахим хэлбэрээр ирүүлэхдээ Хорооны албан ёсны цахим хуудаст байрлах “Цахим тайлан” цэсээр дамжуулан, тайлан хүлээн авах зориулалт бүхий системд ирүүлнэ.

1.5.Энэ журмаар тогтоосон хугацаанд ирүүлсэн арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламж, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас, хөрөнгө оруулалтын сан, кастодиан, брокер, дилер, андеррайтерийн үйлчилгээний талаарх мэдээллүүдийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хянах, ашиглах үүргийг Үнэт цаасны бодлого, зохицуулалт хариуцсан нэгж, Хяналт шалгалт, зохицуулалт хариуцсан нэгж, Судалгаа, эрсдэлийн шинжилгээ хариуцсан нэгж, мэдээллийг нэгдсэн серверт хадгалах, найдвартай байдлыг хангах үүргийг Хорооны Мэдээллийн технологи хариуцсан нэгж тус тус хариуцна.

Хоёр.Мэдээлэл ирүүлэх, хяналт тавих

2.1.Хорооноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.11 дэх заалтад заасан үнэт цаасны арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг авсан этгээд нь энэ журмын нэгдүгээр хавсралт дахь МС-1 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.2.Хорооноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.9 дэх заалтад заасан үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан этгээд нь энэ журмын хоёрдугаар хавсралт дахь МС-2 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.3.Хорооноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.7, 24.1.8 дахь заалтад заасан үнэт цаасны клиринг, төлбөр тооцооны тусгай зөвшөөрлийг авсан этгээд нь энэ журмын гуравдугаар хавсралт дахь МС-3 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.4.Хорооноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1, 24.1.2, 24.1.3, 24.1.4, 24.1.5, 24.1.12, 24.1.13 дахь заалтад заасан үнэт цаасны брокер, дилер, хөрөнгө оруулалтын зөвлөх, үнэт цаасны итгэмжлэн удирдах, андеррайтер, хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг авсан этгээд нь энэ журмын дөрөвдүгээр хавсралт дахь МС-4 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.5.Хорооноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.10 дахь заалтад заасан кастодианы тусгай зөвшөөрлийг авсан этгээд нь энэ журмын тавдугаар хавсралт дахь МС-5 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.6.Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай хуулийн дагуу хөрөнгө итгэмжлэн удирдагч, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргагч нь энэ журмын зургаадугаар хавсралт дахь МС-6 маягтад заасан мэдээллийг ирүүлнэ.

2.7.Мэдээлэл ирүүлэх үүрэг бүхий этгээдээс ирүүлсэн мэдээллийг доорх хэлбэрээр хянана.

2.7.1.мэдээллийг үнэн зөв, тогтоосон хугацаанд гаргаж ирүүлсэн эсэх;

2.7.2.тухайн мэдээллийг өмнө нь өгч байсан бол түүнтэй нийцэж буй эсэх;

2.7.3.мэдээллийг маягтын дагуу бүрэн ирүүлсэн эсэх;

2.7.4.шаардлагатай гэж үзсэн бусад ажиллагаа.

2.8.Мэдээллийн санд ирүүлсэн мэдээлэлтэй холбоотой хяналтыг Хяналт шалгалт, зохицуулалт хариуцсан нэгжийн мэдээлэл хариуцсан хянан шалгагч (цаашид “мэдээлэл хариуцсан ажилтан” гэх) гүйцэтгэх ба шаардлагатай тохиолдолд газар дээрх хяналт, шалгалтыг удирдамжийн дагуу хэрэгжүүлнэ.

2.9.Маягтын дагуу гаргаагүй, бүрдэл дутуу мэдээллийг ирүүлсэнд тооцохгүй бөгөөд энэ талаар албан бичгээр мэдэгдэж дахин ирүүлэхийг шаардана.

Гурав.Мэдээллийн зориулалт

3.1.Үнэт цаасны зах зээлийн мэдээллийг салбарын тойм мэдээлэл гаргах, статистик эконометрикийн судалгаа шинжилгээ хийх, салбарын хөгжлийн бодлогыг боловсруулах, зайны болон газар дээрх хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор ашиглана.

3.2.Үнэт цаасны зах зээлийн мэдээллийг энэхүү журмын 3.1-т зааснаас бусад хувийн зорилгоор ашиглахгүй.

3.3.Монголбанк, санхүүгийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага, шүүх, прокурор, цагдаа, тагнуул, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын удирдлагаас бичгээр хүсэлт ирүүлсэн тохиолдолд мэдээллийн нэгдсэн сангаас холбогдох мэдээллийг хүргүүлнэ.

3.4.Энэ журмын 3.3-т зааснаас гадна харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан байгууллагад Хорооны нэгжийн удирдлагын зөвшөөрлөөр холбогдох мэдээллийг хүргүүлж болно.

Дөрөв.Мэдээллийн хадгалалт

4.1.Үнэт цаасны зах зээлийн мэдээллийг цахим хэлбэрээр Хорооны нэгдсэн мэдээллийн санд, хэвлэмэл хэлбэрээр ирүүлсэн мэдээллийг мэдээлэл ирүүлэх үүрэг бүхий этгээдийн хувийн хэрэгт тус тус хадгална.

4.2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг Мэдээллийн технологи хариуцсан нэгж хариуцна.

“Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх,
түүнд хяналт тавих журам”-ын нэгдүгээр хавсралт “Маягт МС-1”

Хүснэгт 1.1. ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

№	Үзүүлэлтүүд	Сар бүр	Өссөн дүн
1	Арилжаа явагдсан өдөр		
2	Үнэт цаас нь бүртгэгдсэн компанийн тоо Үүнээс: Төрийн өмчийн Төрийн өмчийн оролцоотой Хувийн өмчийн		
3	Бүртгэлтэй үнэт цаасны нийт тоо ширхэг Үүнээс: Төрийн өмчийн Хувийн өмчийн		
4	Зах зээлийн нийт үнэлгээ (төгрөг)		
5	Арилжааны төрөл Үүнээс: Энгийн арилжааны үнийн дүн (төгрөг) Багцын арилжааны үнийн дүн (төгрөг) Гендер саналын арилжаа үнийн дүн (төгрөг)		
6	Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн гүйлгээний дүн (төгрөг) Үүнээс: Компанийн хувьцаа Засгийн газрын бонд (анхдагч зах зээлд) Компанийн бонд Хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа (нэгж эрх) Хадгаламжийн бичиг Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл		
7	Анхдагч зах зээлийн үнэт цаасны тоо ширхэг Үүнээс: Компанийн хувьцаа Засгийн газрын бонд Компанийн бонд Хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа Хадгаламжийн бичиг Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл		
8	Үнэт цаасны хоёрдогч зах зээлийн гүйлгээний дүн (төгрөг) Үүнээс: Компанийн хувьцаа Засгийн газрын бонд (хоёрдогч зах зээлд) Компанийн бонд Хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа Хадгаламжийн бичиг Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл		

9	Хоёрдогч зах зээлд арилжигдсан үнэт цаасны тоо ширхэг Үүнээс: Компанийн хувьцаа Засгийн газрын бонд Компанийн бонд Хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа Хадгаламжийн бичиг Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл		
10	Дундаж ханш Үүнээс: Компанийн хувьцаа Засгийн газрын бонд Компанийн бонд Хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа Хадгаламжийн бичиг Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл		
11	Индекс Дундаж Хангийн их Хамгийн бага Хаалт		
12	Арилжигдсан үнэт цаасны тоо Үүнээс: Ханш өссөн Ханш буурсан Ханш тогтмол		
13	Хийгдсэн хэлцэл		

Хүснэгт 1.2. АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖААНЫ МЭДЭЭ (сараар)

№	Үнэт цаас		Нэрлэсэн үнэ	Арилжаалсан тоо	Арилжааны үнийн дүн	Ханш			Арилжааны огноо		Хувьцааны 5%-аас дээш хувийг худалдан авсан этгээдийн		Эзэмшсэн тоо ширхэг
	Нэр	Төрөл				Дээд	Доод	Дундаж	Эхэлсэн	Дууссан	Нэр	Дансны дугаар	

Хүснэгт 1.3. ШИНЭЭР БОЛОН НЭМЖ ҮНЭТ ЦААС ГАРГАСАН ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

№	Симбол	Хувьцаат компанийн нэр	Олон нийтээс татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө		Бүртгэгдсэн хувьцааны тоо	Бүртгэгдсэн огноо
			Хувьцааны тоо ширхэг	Нийт үнийн дүн		

Хүснэгт 1.7. ҮНЭТ ЦААСНЫ КОМПАНИЙН ГҮЙЛГЭЭНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ (тухайн сар, улирлаар)

№	Гишүүн БДК-ийн нэр	Арилжаанд оролцсон өдөр	Худалдсан үнэт цаас		Худалдан авсан үнэт цаас		Зөрчил гаргасан эсэх
			тоо ширхэг	үнийн дүн	тоо ширхэг	үнийн дүн	

Хүснэгт 1.8. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭГ БҮРДҮҮЛЭГЧ ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

№	Компанийн нэр	Үнэт цаасны тоо ширхэг	Тухайн сарын хаалтын ханш	Зах зээлийн үнэлгээ

Хүснэгт 1.9. АРИЛЖАА ЭРХЛЭХ БАЙГУУЛЛАГЫН ИНДЕКСИЙН САГСАНД ОРСОН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

№	Компанийн нэр	Үнэт цаасны тоо ширхэг	Тухайн сарын хаалтын ханш	Зах зээлийн үнэлгээ

Хүснэгт 1.10. АРИЛЖАА ЭРХЛЭХ БАЙГУУЛЛАГЫН ШИМТГЭЛИЙН МЭДЭЭ (сараар)

Арилжааны шимтгэл	Арилжааны дүн	Худалдах захиалгын шимтгэл	Худалдан авсан захиалгын шимтгэл	Тухайн сард арилжаа эрхлэх байгууллагын дансанд төвлөрсөн шимтгэлийн орлогын дүн (төгрөг)
	Жишээ нь <1,000,000,000 (нэг тэрбум төгрөг хүртэл)			
	>1,000,000,000 (нэг тэрбум төгрөгөөс дээш бол)			

Хүснэгт 1.11. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ӨСӨЛТ, БУУРАЛТ (сараар)

Салбарын ангилал		Өөрчлөлтийн хэмжээ (тэрбум төгрөг)	Өсөлт, бууралт (хувиар)
Үнэлгээ буурсан салбар	Барилгын салбар		
	Уул уурхайн салбар		
	Үйлчилгээ		
	Харилцаа холбоо гэх мэт		
Үнэлгээ өссөн салбар	Үйлдвэрлэл		
	Үл хөдлөх хөрөнгө		
	Хөдөө аж ахуй гэх мэт		
Нийт дүн			

Хүснэгт 1.18. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮНЭТ ЦААСНЫ АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА (7 хоногоор)

№	Арилжааны символ	Худалдан авсан ҮЦК- ийн нэр	Үнэ	Тоо ширхэг	Нийт үнийн дүн	Огноо	Хугацаа (долоо хоног)	Хүү (хувиар)
Нийт								

Хүснэгт 1.19. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮНЭТ ЦААСНЫ ХОЁРДОГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА (7 хоногоор)

№	Өдөр	Үнэт цаасны нэр	Нэгж үнэ	Арилжсан ширхэг	Үнийн дүн	Хугацаа (7 хоног)	Өгөөж
Нийт							

Хүснэгт 1.20. КОМПАНИЙН БОНДЫН АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА (7 хоногоор)

Огноо	Хугацаа (долоо хоног)	Хүү (хувиар)	Хямдруулсан үнэ	Тоо ширхэг	Үнийн дүн	Худалдан авсан ҮЦК-ийн нэр
Нийт						

Хүснэгт 1.21. КОМПАНИЙН БОНДЫН ХОЁРДОГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА (7 хоногоор)

№	Өдөр	Символ	Үнэт цаасны нэр	Нэгж үнэ	Арилжсан ширхэг	Үнийн дүн	Хүү (төгрөг)
Нийт							

Хүснэгт 1.22. БАГЦЫН АРИЛЖАА (7 хоногоор)

№	Өдөр	Символ	Үнэт цаасны нэр	Нэгж үнэ	Арилжсан ширхэг	Үнийн дүн
Нийт						

Хүснэгт 1.23. ТЕНДЕР АРИЛЖАА (7 хоногоор)

№	Өдөр	Символ	Үнэт цаасны нэр	Нэгж үнэ	Арилжсан ширхэг	Үнийн дүн
Нийт						

Хүснэгт 1.24. БРОКЕР, ДИЛЕРИЙН КОМПАНИЙН ИРЦ (7 хоногоор)

№	Үнэт цаасны код	БДК-ийн символ	БДК-ийн нэр	Арилжаа явагдсан өдөр					Нийт
				Даваа (огноо)	Мягмар (огноо)	Лхагва (огноо)	Пүрэв (огноо)	Баасан (огноо)	
Нийт									

“Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”-ын хоёрдугаар хавсралт “Маягт МС-2”

Хүснэгт 2.1. ҮНЭТ ЦААСНЫ ХАДГАЛАМЖИЙН НЭГДСЭН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

Код	Үнэт цаасны нэр	Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо			
		1-ээс дээш хувь	5-аас дээш хувь	10 -аас дээш хувь	33.3-аас дээш хувь

Хүснэгт 2.2. ТӨВЛӨРСӨН ХАДГАЛАМЖИЙН БҮРТГЭЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

№	Код	Үнэт цаасны нэр	Үнэт цаасны тоо (сарын эхэнд)	Бүртгэлд орсон өөрчлөлт		Үнэт цаасны тоо (сарын эцэст)	Тайлбар
				Нэмэгдсэн	Хасагдсан		

Хүснэгт 2.3. ТӨВЛӨРСӨН ХАДГАЛАМЖ ДАХЬ МӨНГӨН ХӨРӨНГИЙН ГҮЙЛГЭЭ, ҮЛДЭГДЛИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар) (мянган ширхэг)

№	Мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээ	Тухайн сард	Өссөн дүн
1	Төвлөрсөн хадгаламжийн дансаар хийгдсэн орлогын гүйлгээ Үүнээс: Харилцагчийн тоо Дансны гүйлгээ (удаа) Үнийн дүн (төгрөг)		
2	Төвлөрсөн хадгаламжийн дансаар хийгдсэн зарлагын гүйлгээ Үүнээс: Харилцагчийн тоо Дансны гүйлгээ (удаа) Үнийн дүн (төгрөг)		
3	Төлбөр тооцоо гүйцэтгэгч банкны гүйлгээ (төгрөг) Үүнээс: ХААН банк Голомт банк ХАС банк Худалдаа хөгжлийн банк		

Хүснэгт 2.7. ҮҮРГИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ ХАНГУУЛАХ ЗОРИЛГООР ЗЭЭЛИЙН БАРЬЦААНД ТУСГААРЛАСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭ (сараар)

№	Огноо	Зээлдэгч				Зээлдүүлэгч				Шимтгэл		Ханш	Зээлийн хүү (сараар)
		Данс	Овог, нэр	ҮЦ код	Тоо ширхэг	Албан тоот	Зээл, барьцаа гэрээ	Зээлийн хэмжээ	Хугацаа	Нэг өдрийн	Нийт		

Хүснэгт 2.8. ХУУЛЬ ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ШИЙДВЭРЭЭР ҮНЭТ ЦААС ТУСГААРЛАСАН БОЛОН ЧӨЛӨӨЛСӨН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

Огноо	Тусгаарласан болон чөлөөлсөн үнэт цаасны нэр	Үнэт цаасны эзэмшигчийн			Тоо ширхэг	Шимтгэл	Тайлбар
		Овог нэр	Регистр	Дансны дугаар			

Хүснэгт 2.9. ТӨВЛӨРСӨН ХАДГАЛАМЖИД ХАДГАЛАГДАЖ БУЙ ҮНЭТ ЦААС (сараар) (мянган ширхэг)

Үзүүлэлт	Тухай сард	Өссөн дүн
Төрийн мэдлийн бус хувьцаа		
Төрийн мэдлийн хувьцаа		
Орон нутгийн оролцоотой компани		
Нийт хувьцааны дүн		
Засгийн газрын хямдруулсан бонд		
Компанийн бонд		
Нийт бондын дүн		
Биржийн бус зах зээлд бүртгэлтэй үнэт цаас (мянган ширхэгээр)		
Компанийн бонд		
Засгийн газрын хямдруулсан бонд		

Хүснэгт 2.10. ТӨВЛӨРСӨН ХАДГАЛАМЖИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТАНИЛЦУУЛГА (сараар)

Үзүүлэлтүүд	Мэдээлэл
Улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн огноо, гэрчилгээний дугаар	
Тусгай зөвшөөрлийн огноо, дугаар	
Байгуулагдсан огноо, шийдвэр	
Өөрчлөн байгуулагдсан огноо, шийдвэрийн дугаар	
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө, өмчийн хэлбэр, өмчлөгч	
ТУЗ-ийн дарга: овог, нэр, эрхэлж буй албан тушаал, мэргэжил, боловсрол, ажлын туршлага	
ТУЗ-ийн гишүүд:	
1. овог, нэр, эрхэлж буй албан тушаал, мэргэжил, боловсрол, ажлын туршлага	
2. овог, нэр, эрхэлж буй албан тушаал, мэргэжил, боловсрол, ажлын туршлага	
3. овог, нэр, эрхэлж буй албан тушаал, мэргэжил, боловсрол, ажлын туршлага	
4. овог, нэр, эрхэлж буй албан тушаал, мэргэжил, боловсрол, ажлын туршлага	

Хүснэгт 3.7. БОНДЫН ХҮҮ ҮНДСЭН ТӨЛБӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

Бондын төрөл	Бондын нэр	Хүү (хямдралын хэмжээ)	Нийт төлөгдөөгүй үлдэгдэл		Төлөгдсөн дүн	
			Үндсэн төлбөр	Хүү	Үндсэн төлбөр	Хүү

Хүснэгт 3.8. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДЫН АРИЛЖААНЫ ҮНИЙН ДҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ (сараар) (тэрбум төгрөг)

	Хийсэн гүйлгээ				Нийт гүйлгээ
	Гадаадын хуулийн этгээд	Гадаадын иргэн	Дотоодын хуулийн этгээд	Дотоодын иргэн	
Тухайн сард					
Өссөн дүнгээр					

“Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”-ын дөрөвдүгээр хавсралт “Маягт МС-4”

Хүснэгт 4.1. ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛД ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БУЙ КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА (тухай бүр)

№	Байгууллагын нэр	
1	Үүсгэн байгуулагдсан огноо	
2	Компанийн улсын бүртгэлийн болон гэрчилгээний дугаар	
3	Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж бол гадаадын хөрөнгө оруулалтын гэрчилгээний дугаар	
4	Тусгай зөвшөөрөл олгосон тогтоолын дугаар, гэрчилгээний дугаар	
5	Үнэт цаасны арилжаа эрхлэх ямар байгууллагын гишүүн болох	
6	Үнэт цаасны зах зээл дээр үйл ажиллагаа эрхлэх үйлчилгээний төрөл, явуулсан хугацаа	
7	Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн нэрс, эзэмшиж буй хувьцааны тоо ширхэг, хувь, нэрлэсэн үнэ	
8	Орон нутагт салбар үйл ажиллагаа эрхэлдэг эсэх (аймаг, сум)	
9	Нийт харилцагчийн тоо	
10	ТУЗ-ийн дарга, гишүүдийн танилцуулга: овог нэр, гэрийн хаяг, утас, цахим хаяг, мэргэжил, ажлын туршлага	
11	Гүйцэтгэх захирлын танилцуулга: овог нэр, мэргэжлийн үнэмлэхийн дугаар, дуусах хугацаа, утас, цахим хаяг, мэргэжил, өмнө эрхэлж байсан ажил, албан тушаал	
12	Компанийн хаяг байршил, холбоо барих утас, цахим хаяг	
13	Сүүлийн 3 жилд арилжааны хэлцэл буцаагдаж байсан эсэх /тийм, үгүй аль нэгийг сонгож, ямар шалтгаанаар буцаагдсан талаар тайлбар бичих	
14	Сүүлийн 3 жилд Хороо, Арилжаа эрхлэх байгууллагаас компани болон ажилтанд хариуцлага хүлээлгэж байсан эсэх (хүлээлгэсэн огноо, шийтгэлийн төрөл, ямар зөрчилд оногдуулсан тайлбар)	

(Энэ мэдээг өөрчлөлт оруулсан тухай бүр ирүүлнэ.)

Хүснэгт 4.2. ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛД МЭРГЭЖЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БУЙ АНДЕРРАЙТЕР, БРОКЕР, ДИЛЕР, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗӨВЛӨХ, МЕНЕЖМЕНТИЙН КОМПАНИЙН МЭРГЭЖИЛТНИЙ ТАНИЛЦУУЛГА (тухай бүр)

№	Регистрийн дугаар	Овог	Нэр	Албан тушаал	Төгссөн сургууль, мэргэжил	ҮЦЗЗ дээр ажил үйлчилгээ явуулах эрхийн үнэмлэхийн дугаар, дуусах хугацаа	Холбоо барих утас

(Энэ мэдээг өөрчлөлт оруулсан тухай бүр ирүүлнэ.)

Хүснэгт 4.3. АНДЕРРАЙТЕРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

Үйлчлүүлэгчийн нэр	Үзүүлэхээр гэрээ байгуулсан үйлчилгээний хэлбэр	Бусад этгээдтэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан бол	
		Хамтран ажиллах чиглэл	Этгээдийн нэр

Андеррайтерийн үйлчилгээний гэрээний биелэлтийн тухай мэдээлэл:

Хүснэгт 4.4. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗӨВЛӨХ КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

№	Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн ААН	Үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ	Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн иргэн	Үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ

Хүснэгт 4.5. ДИЛЕРИЙН КОМПАНИЙН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХИЙСЭН АРИЛЖААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

Худалдан авсан			Худалдсан		
Үнэт цаасны нэр	Тоо	Үнийн дүн	Үнэт цаасны нэр	Тоо	Үнийн дүн

Хүснэгт 4.6. КОМПАНИЙН ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТАН, АЖИЛТНУУДЫН НЭГДМЭЛ СОНИРХОЛТОЙ ЭТГЭЭДИЙН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

№	Эрх бүхий албан тушаалтан, ажилтны овог нэр	Албан тушаал	Төвлөрсөн хадгаламж дахь дансны дугаар	Холбогдох этгээдүүдийн (эхнэр, нөхөр, хүүхэд гэх мэт) овог, нэр	Төвлөрсөн хадгаламж дахь дансны дугаар
		ТУЗ-ийн дарга, гишүүд			
		Гүйцэтгэх захирал			
		Брокер, дилер, хөрөнгө оруулалтын зөвлөх гэх мэт			

Тайлбар: Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтан ажилтанд ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх болон бусад захирлууд, газар хэлтэс, тасаг албадын дарга нар салбар төлөөлөгчийн газрын дарга нар, ажилтанд брокер, дилер, нягтлан бодогчоор ажиллаж буй хүмүүс хамаарна.

Хүснэгт 4.7. КОМПАНИЙН САЛБАР/ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ГАЗРЫН МЭДЭЭЛЭЛ
(улирал бүр)

№	Код	Компанийн нэр	Үйлчилгээ үзүүлэх эрхтэй орон нутаг	Компанийн үндсэн хаяг, утас	Салбарын хаяг	Салбарын захирлын нэр, холбоо барих утас	Брокерийн нэр, холбоо барих утас

Хүснэгт 4.8. ГАДААД УЛСЫН ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛД ҮНЭТ ЦААС ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХАД ЗУУЧЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ БРОКЕРИЙН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

№	Брокерийн компанийн нэр	Зөвшөөрөл олгосон тогтоолын дугаар	Гадаадын зуучлагч брокерийн компани	Арилжаа хийгдсэн бирж	Харилцагчийн тоо	Арилжаа дүн (төгрөг)

Хүснэгт 4.9. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ (улирал бүр)

Удирдаж байгаа сангийн		Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээнд өөрчлөлт орсон байдал (тайлбар бичнэ)
Цэвэр актив (төгрөг)	Активын цэвэр өртгийн хэмжээ (төгрөг)	

“Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”-ын тавдугаар хавсралт “Маягт МС-5”

Хүснэгт 5.1. ХАРИЛЦАГЧИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ (сар бүр)

Үзүүлэлт			Харилцагчдын тоо
Харилцагч	Иргэн	Гадаад	
		Дотоод	
	Аж ахуйн нэгж	Гадаад	
		Дотоод	
Нийт харилцагчдын тоо			

Хүснэгт 5.2. ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЖ БУЙ ХӨРӨНГИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ (сар бүр)

Үзүүлэлтүүд			Төрөл	Тоо ширхэг	Үнийн дүн	
Харилцагчдын эзэмшиж буй үнэт цаас	Хувьцаа	Нээлттэй ХК	Дотоод			
			Гадаад			
		Хаалттай ХК	Дотоод			
			Гадаад			
		ЗГҮЦ	Дотоод			
			Гадаад			
		Компанийн бонд	Дотоод			
			Гадаад			
		Орон нутгийн өрийн хэрэгсэл	Дотоод			
			Гадаад			
		Мөнгөн хөрөнгө	Үндэсний валют	Төгрөг		
			Гадаад валют	Ам.доллар		
Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	Үнэт цаас	Барьцаат				
		Баталгаат				
Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл	Гэрээнүүд	Зохицуулалттай зах зээл	Фьючерс, опцион, варрант			
		Биржийн бус зах зээл	Форвард, своп, опцион			
Уул уурхайн бүтээгдэхүүн	Үнэт металл	Алт, мөнгө	Грамм			
	Бусад	Арилжаалах боломжтой	Тонн			
Үл хөдлөх эд хөрөнгө	Эзэмших эрх	Гэрчилгээ				

“Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”-ын зургаадугаар хавсралт “Маягт МС-6”

Хүснэгт 6.1. ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ
(сараар)

№	Үзүүлэлтүүд	Сар	Өссөн дүнгээр
1	Баталгаат үнэт цаасны нийт хэмжээ		
1.1	Энгийн баталгаат үнэт цаас (төгрөг)		
1.2	Давуу эрхтэй баталгаат үнэт цаас (төгрөг)		
2	Баталгаат үнэт цаасны тоо		
2.1	Энгийн баталгаат үнэт цаас (ширхэг)		
2.2	Давуу эрхтэй баталгаат үнэт цаас (ширхэг)		
3	Баталгаат үнэт цаасны жилийн хүү		
3.1	Энгийн баталгаат үнэт цаас (хувь)		
3.2	Давуу эрхтэй баталгаат үнэт цаас (хувь)		
4	Баталгаат үнэт цаасны үндсэн төлбөрийн дүн		
4.1	Энгийн баталгаат үнэт цаас (төгрөг)		
4.2	Давуу эрхтэй баталгаат үнэт цаас (төгрөг)		
5	Баталгаат үнэт цаас гаргагчийн тоо		
6	Зээлдэгчийн тоо		
7	Барьцаат хөрөнгийн үнэлгээ		
7.1	Үндсэн барьцаат хөрөнгийн үнэлгээ		
7.2	Нэмэлт барьцаат хөрөнгийн үнэлгээ		
8	Барьцаат хөрөнгийн тоо		
8.1	Үндсэн барьцаат хөрөнгийн тоо		
8.2	Нэмэлт барьцаат хөрөнгийн тоо		

Хүснэгт 6.2. ХОРООНД БҮРТГҮҮЛСЭН БАРЬЦААТ ХӨРӨНГИЙН ТОО
(сараар)

№	Он	Сар	Өссөн дүнгээр
1	Нийт хөрөнгийн тоо		
2	Баруун бүсийн аймгууд		
2.1			
3	Хангайн бүсийн аймгууд		
3.1			
4	Төвийн бүсийн аймгууд		
4.1			
5	Зүүн бүсийн аймгууд		
5.1			
6	Улаанбаатар хотын дүүргүүд		
6.1			

Хүснэгт 6.3. ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН МЭДЭЭЛЭЛ
(сараар)

Хуулийн этгээдийн нэр (тусгай зориулалтын компани)	Нийт гаргасан Баталгаат үнэт цаас (тэрбум төгрөг)	“ҮЦТХТ” ХХК-д Бүртгэгдсэн үнэт цаас (тэрбум төгрөг)	Зээлдэг- чийн тоо	Тайлант хугацааны үлдэгдэл (тэрбум төгрөг)	Төлөгдсөн үндсэн төлбөр (тэрбум төгрөг)

Хүснэгт 6.4. БАТАЛГААТ ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ (сараар)

Баталгаат үнэт цаасны төрөл	Нэрлэсэн үнэ (төгрөг)	Тоо ширхэг	Жилийн хүү	Хугацаа	Нийт хэмжээ (төгрөг)	Эзлэх хувь
Энгийн баталгаат үнэт цаас						
Давуу эрхтэй баталгаат үнэт цаас						
Нийт						

Хүснэгт 6.5. ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗЭЭЛИЙН МЭДЭЭЛЭЛ
(сараар)

№	Анхны үүрэг гүйцэтгэгч	Зээлийн багц хөрөнгө (төгрөг)	Нийт зээлийн багцад эзлэх хувь хэмжээ	Зээлийн дансны тоо

Санхүүгийн зохицуулах хорооны ..... оны ..... дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай үйл ажиллагааны багц дүрэм”-ийн тавдугаар хавсралт

ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭД, ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧААС ЗАР СУРТАЛЧИЛГАА ЯВУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь үнэт цаасны зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж буй зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагчдаас нийтэд санал болгон үнэт цаас гаргахтай холбоотой зар сурталчилгаа явуулахад тавигдах шаардлагыг тодорхойлох, хяналт тавих харилцааг зохицуулахад оршино.

Хоёр.Зар сурталчилгаанд тавигдах шаардлага

2.1.Зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагчийн зар сурталчилгаа нь Зар сурталчилгааны тухай хуулийн 6.2, 6.3-т заасан шаардлагаас гадна зар сурталчилгаа захиалагчийн нэр, түүнтэй холбоо барих хаяг, утас зэрэг мэдээллийг заавал агуулсан байна.

2.2.Зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагч нь олон нийтэд хандсан зар сурталчилгаа хүргэхдээ үнэт цаасны арилжаа болон үнэт цаасыг нийтэд худалдахаар санал болгох явцад, эрхэлж буй үйл ажиллагааны талаар болон үнэт цаасны бүрдүүлбэр, гаргасан нөхцөл, уг үнэт цаастай холбоотой бусад хэлцлийн талаар үнэн зөв, бодитой, бүрэн гүйцэд мэдээлэл хүргэх үүрэгтэй.

2.3.Зар сурталчилгаанд үнэт цаасны арилжаанаас олсон орлого, үнэт цаасны зах зээлд оролцогчдын өнгөрсөн хугацаанд олсон ашгийн талаарх мэдээллийг ашигласан тохиолдолд өнгөрсөн хугацаанд олсон орлого, ашгийн хэмжээ нь ирээдүйд олох орлогын баталгаа биш болох талаар заавал дурдсан байна.

2.4.Зар сурталчилгаа нь тухайн зар сурталчилгааг захиалагчидтай ижил төрлийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй эсхүл, ижил төрлийн үнэт цаас гаргасан зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагчийн сул талыг агуулаагүй байна.

2.5.Хэрэв зар сурталчилгаанд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нөхцөлийн талаар ямар нэгэн мэдээлэл орсон тохиолдолд харилцагч, хөрөнгө оруулагчийн ирээдүйд олж болох орлогод нөлөөлөх нөхцөл байдал, тэдгээрийн төлөх нийт зардлын талаар бүрэн мэдээллийг тусгах үүрэгтэй.

2.6.Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу нийтэд нээлттэй байх бүхий л мэдээлэл, Хороо болон бусад этгээдийн үйл ажиллагааны явцад нийтэд ил болгосон мэдээ мэдээлэл, нийтэд санал болгон үнэт цаас гаргасан талаарх болон уг үнэт цаасанд хуваарилахаар шийдвэрлэсэн болон хуваарилсан ногдол ашгийн талаарх мэдээллийг зар сурталчилгаанд тооцохгүй.

2.7.Зар сурталчилгаа захиалагчид зар сурталчилгааг бүтээх, түгээх үйл ажиллагааны үед Зар сурталчилгааны тухай хуулийн 17.2 дахь хэсгийг баримтална.

Гурав.Зар сурталчилгаанд хяналт тавих

3.1.Энэ журмын 2 дугаар бүлэг болох Зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагчийн зар сурталчилгаанд тавигдах шаардлагыг биелүүлж буй байдалд зохицуулалттай этгээдийн гишүүнээр элссэн өөрийгөө зохицуулах байгууллага хяналт тавина.

3.2.Өөрийгөө зохицуулах байгууллага нь тухайн зохицуулалттай этгээд, үнэт цаас гаргагчийн зар сурталчилгааг Зар сурталчилгааны тухай хууль болон энэхүү журмыг зөрчсөн гэж үзсэн тохиолдолд Хороонд мэдээлнэ.

3.3.Хуулиар хориглосон зар сурталчилгаа явуулсан эсэх талаар өөрийгөө зохицуулах байгууллагын үндэслэл бүхий мэдээлэлд Хороо хяналт тавина.